

5. Електронний кабінет. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/help/intro.html> (дата звернення :04.02.2023).

6. Електронний кабінет – 2023. URL: <https://tax.gov.ua/data/files/270126.pdf>.(дата звернення : 04.02.2023).

Abstract: *The relevance of the implementation of IT technologies in the country's tax activities is considered. Electronic tax administration systems have been identified. Plans for the development of electronic services that provide electronic tax administration have been studied. The importance and advantages of introducing electronic administration in Ukraine have been proven.*

Keywords: *taxes, Tax Code, Tax Service of Ukraine, Electronic tax payer's office, electronic tax administration.*

Науковий керівник:

ЛУНКІНА Т.І.,

д-р екон. наук, професор

кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК: 336.71:336.221]:355.018(477)

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ПІД ЧАС ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Рудь Натан Вадимович,

здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *розглянуто актуальність проблеми стабільності фінансового сектору, визначено особливості функціонування системи, досліджено показники роботи банківських установ, прослідковано впровадження змін щодо законодавства.*

Ключеві слова: *фінансовий сектор, фінансова система, прибуток, банківська установа, банківська система, оподаткування, державний бюджет.*

Країна перебуває у воєнному стані, саме тому, фінансовий сектор є одним із ключових факторів, адже саме урегульованість та стабільне функціонування фінансової системи дає змогу забезпечувати державу необхідним ресурсом для перемоги. Попри низькі темпи зростання доходів шляхом банківських операцій, фінансовий сектор все ще є операційно прибутковим, навіть враховуючи воєнні дії на території країни. Так, чистий операційний прибуток за результатами півріччя 2022 р. збільшився на понад 30 відсотків. Однак є усвідомлення, що спричинена війною фінансова криза має досить вагомні наслідки. Найбільші складнощі лише попереду, тому Національний банк України об'єктивно зважає та розглядає усі ризики, що стосуються банківського сектору. Будь-яка людина мала змогу особисто переконатися у функціонуванні банківської системи, не зважаючи на воєнний стан.

Завдяки діяльності банківських установ забезпечувалися платежі та доступ користувачів до їх коштів. Певні переживання щодо відпливів коштів не були реалізовані, більше того, станом на середину літа 2022 р. у порівнянні з початком воєнних дій на території, вклади громадян зросли більше ніж на 20 відсотків. Досить успішні дії було виконано щодо урегулювання проблем банківської системи, виникнення яких спостерігалось у перші місяці повномасштабної війни. Зараз в Україні успішно функціонують близько 85% відділень великих банківських установ, у порівнянні з 55% на початок війни. На даному етапі банківська система перебуває на високому рівні цифровізації [1].

З самого початку війни, українська економіка знаходиться в досить складній ситуації, адже надходження податків значно скоротилися й водночас з цим виникла потреба збільшити фінансування обороноздатності держави. Починаючи з березня 2022 р., Верховна Рада України почала ухвалення законів, що відтерміновували подання звітності, сплату податків, запроваджували мораторій на всі види податкових перевірок та звільняли від відповідальності тих, хто не зміг вчасно сплатити податки.

У зв'язку з цим, з'явилася можливість надання усім підприємствам з оборотом до 10 млрд грн переходу на спрощену систему оподаткування зі сплатою 2% від обороту замість податку на прибуток (18%) та ПДВ (20 відсотків). ФОПи третьої групи на спрощеній системі отримали можливість сплачувати 2% від доходів замість 5%. Протягом війни значно знизилосся навантаження податку на фізичних осіб-підприємців. З 1 квітня 2022 р. і до кінця воєнного стану, підприємці першої та другої груп мають змогу не сплачувати єдиний податок і обійтися без заповнень декларації платника єдиного податку. Окрім того вони мають дозвіл не сплачувати ЄСВ за себе і за мобілізованих до Збройних сил України працівників [2].

Національний банк України звертає увагу банків, небанківських фінансових установ та операторів поштового зв'язку, які здійснюють торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, на необхідність сплати з 1 січня 2023 р. авансового внеску з податку на прибуток підприємств. Дана вимога запроваджена Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування діяльності з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі» № 2720-IX [3]. З цією метою Національний банк України створює Реєстр пунктів обміну іноземної валюти. До нього буде включена інформація про структурні та відокремлені підрозділи, що відкриваються учасниками ринку з метою здійснення торгівлі іноземною валютою в готівковій формі. Водночас банки та оператори поштового зв'язку повинні надати Національному банку інформацію щодо діючих підрозділів, у яких здійснюється торгівля валютними цінностями в готівковій формі, та які відповідно до вимог Закону підлягають включенню до Реєстру пунктів обміну іноземної валюти [4].

Повернення до звичної системи оподаткування підприємств досить важливий процес, поновлювати його варто вже зараз, не очікуючи на завершення дії воєнного стану, адже запровадження податку на 2% з обігу, значно шкодить бюджету країни і великій частині підприємств. ПО закінченню

війни першочерговою ціллю повинно бути обговорення нової податкової реформи. Навряд можна буде думати про зниження податків та інші послаблення у системі, адже потреби державного бюджету на відновлення економічної системи будуть дуже великими [2].

Висновок. Наразі ситуація хоча на перший погляд і знаходиться у досить стабільному стані, але не слід забувати про зовнішні чинники. Війна досі триває, економіка знаходиться у хиткому положенні, банківський сектор робить усе можливе задля якісного функціонування. Зміни, що стосуються податкових надходжень введені тимчасово, а саме для спрощення ведення діяльності фінансового сектору всередині країни. Потрібно розуміти перебіг подій та бути готовими до відновлення нормального роду податкових норм та ставок задля швидшого повернення рівня економічного стану держави.

Список використаних джерел:

1. Що відбувається з українськими банками під час війни : офіційний електронний портал НАБУ. URL: <https://nabu.ua/ua/yaroslav-matuzka.html> (дата звернення : 0102.2023 р.).
2. Економічна правда. Податкові послаблення для парків, ФОПів та інших під час війни. Що залишити, а що переглянути? *Електронний журнал*. URL : <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/10/18/692753/> (дата звернення : 0102.2023 р.).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування діяльності з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі : офіційний електронний портал Верховної Ради України. Документ 2720-IX, чинний, поточна редакція – Прийняття від 03.11.2022 / URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2720-20#Text> (дата звернення : 0102.2023 р.).
4. Національний банк України : офіційний сайт. Особливості сплати авансового внеску з податку на прибуток торгівцями валютними цінностями в готівковій формі. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/osoblivosti-splati-avansovogo-vnesku-z-podatku-na-pributok-torgivtsyami-valyutnimi-tsinnostyami-v-gotivkoviy-formi> (дата звернення : 0102.2023 р.).

Abstract: *the relevance of the problem of stability of the financial sector was considered, the peculiarities of the system's functioning were determined, the performance indicators of banking institutions were studied, and the implementation of changes in legislation was monitored.*

Key words: *financial sector, financial system, profit, banking institution, banking system, taxation, state budget.*

Науковий керівник:

Лункіна Т. І.,

доктор економічних наук,

професор кафедри фінансів,

банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет